

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De alio ordine dieru[m] ca. clxxxiiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Euangelica

De sepulcro dñi. Ca. CLXXXI.

Et monumento

dñi dicit Beda sup marcū q̄ do-
m^o fuit rotūda de subiacēte ru-
pe ex cā tate altitudinis: vt vit hō manu ex
tēta culmē posset attingere: introitū hñs ab
orientē: cui magn^o lapis apposit^o erat p ostio.
In pre et^o aq̄lonari loc^o dñici corp^{is} d eadē
petra fact^o ē: septe pedes hñs lōgitudis: tri-
b^o palmis alti^o cetero pauimēto eminēs q̄si
sarcophag^o supposit^o pauimēto. v^l i ipso pa-
riete locū fact^o erat: sic fit in muris domoz
ad v^lētilia reponēda. Nā z dicit beda: locū illū
nō desup: s; a latere meridiano patulū vnde
corp^{is} inferebat: qd̄ tñ z port^{is} snie pgruit: vt
eēt q̄si sarcophag^o iclinat^o sup lat^o: apturā a
latere hñs desup. Color v^o monumētū z lo-
culi rubicūdo z albo dicit esse pmixt^o. Et erāt
maria magdalene z altera maria cōsideran-
tes vbi positū erat corp^{is} iesu. Et reuertentes
parauerūt vngenta q̄sdū licuit eis operari.
Sabbato em̄ quieuerūt.

De custodiō sepulcri. Ca. CLXXXII

Altera autem die

q̄ est p̄ parascenen puenēti sacer-
dotes z pharisei ad pilatū dicētēf
hic seductor adhuc viuēs dixit: p̄ tres die-
es resurgā. Tūc q̄ custodi sepulcrū ne dñi
sepulcrū eius furto sublatum surrexisse dicāt.
Sed hāc istam ptz: qz sabbato hec facta sūt
Tūc remig^o expōit h̄ parascenen pparatiōez
dñice passiōis: q̄ incepta ē a p̄ma vīgilia no-
ctis: vt p̄dicim^o. Et legit ita. Altera at̄ die q̄
est p̄ hāc parascenen. i. post inceptiōez hui^o
p̄paratiōis. Hec ē ipa feria sexta: q̄ ortū ē p̄
inceptiōez. Vltimū ē forte remig^o qz ea die
posuerūt iudei custodes sepulcri: z signauerūt
lapidē: qd̄ sabba-
to nō fecissent. Vñ
pilat^o ait. Habes cu-
stodias. i. do vob licē-
tiā ponēdi custodes
Ite custodite. Qd̄ et
fecerunt.

Nota cū i passiōibz
scōz z mortibz solēnt
zet ecclia: z iocundēf
port^{is} in die mort^{is} sal-
uatoris sui exultare z
solennizare deberet.

Sūt ḡ tres cause q̄
assignāt a sc̄is p̄tibz: q̄re nō solēntat z exul-
tare nō p̄sumit. Prima p̄ rubore peccati cō-
misi in adā: p̄ q̄ subijt dñs ea die patibuluz
crucis. Secūda p̄ p̄cepto qd̄ dictū est p̄lo per

moysen: dñs pugnabit p̄ nobis: z vos tace-
bitis. Tertia p̄ mysterio: vt q̄si p̄ ostendat
ecclia se d̄scordare ab inimicis emulando.

De aduentu mulierz ad sepulcrū.

Caplm. CLXXXIII.

Esperare autē sab

bati q̄ lucefcit in p̄ma sabbati cū
adhuc tenebre essent: venit maria
magdalene z maria iacobi z maria salome
ad sepulcrū cū aromatibz que parauerant.
Quidā non nisi duas venisse dicunt: q̄a su-
pra tñ due dicte sunt p̄siderasse sepulcrū: et
reuertētes parasse aromata. Et dicūt qd̄ ad-
ditum est hic: z salome. expositio est alteri^o
marie tacite. Contra quos sufficit opponere
vsum ecclie que tres resp̄sentat. Etiaz lucas
dicūt p̄ter mariaz af-

fuisse ioannā: q̄ tra-
ditur fuisse vxor Cu-
ze pcuratoris heroz
dñs noie Vesp̄is. vt
dicit Aug^o. de concor-

Chrysostom^o dicit ma-
trē filioz zebedei vo-
catā salomā q̄si bino-
miam.

dia euāgelistaz noctē significat a parte totū
Et est Vespere sabbati. i. nocte sabbati. S; z
ne de ipoveipe qd̄ est inicitū noctis intelliga-
mus: mutauit genus. z ait q̄: referēs ad sen-
sum nō ad nomē. q̄ sc; nox lucefcit in p̄ma
sabbati. h̄ ē cul^o finis ē diluculū p̄me sabbat^{is}
tū. dñice. q. d. Nocte sabbati venerūt: nō tñ
qualibet noctis parte sed diluculo.

De alio ordie diez. Ca. CLXXXIII.

Hac nocte ter

minat^o est ordo dierū naturalū: q̄
erat vt dies p̄cederet noctē. Dein^o

ceps fit cōmutatio
tēporz. Fecit creator
vt nox p̄cederet diē.
Et hec nox commu-
nis fuit z sabbato et
dñice diei. Et ita p̄ sy-
nechochen dicit dñs

Per h̄ fecit q̄ nocte
dñice diei surrexerit:
cū in genesi dictū sit.
p̄mo Dixit de^o. Fiat
lux: z facta est lux.

fuisse in corde terre tribz diebz z tribz noctibz
accipiēdo p̄ extremā partē parascenes totuz
diē cū nocte sua z sabbatuz totū: z p̄ noctem
dñice diei ipam dñicam. Tūc augustin^o v^l
de velle hanc mutatiōez factā in parascene
vt nox. v. ferie fuerit etiaz parascenes: z orto
sam sole. i. cū celū sam ab orientis partibus
albesceret: dicebāt adinuitē Quis reuoluet

nobis lapidē ab ostio monumēti. Et respicētes viderūt reuolutū lapidē: et angelū se dentē sup eū. Jam em̄ terremot⁹ factus erat dñō resurgente: et clauso sepulcro egressus erat iesus. Cuidā autē monacho sancti lauretj rhome extra muros āno ab icarnatōe dñi 20. c. xj. miranti de cingulo suo q̄ cinet⁹ erat insoluto et p̄iecto ante eū. vox in aere facta ē. Sic potuit clauso p̄dire ch̄is sepulcro. Angel⁹ autē post tulit lapidē: vt egressū iā factū indicaret. Pre t̄i more autē ei⁹ exterriti s̄t custodes: vñ iacebant velut mortui.

tem ad ostiū monumenti sup lapidē reuolutū: neq; cōmemorat plures. Marcus d̄t q̄ inuenerunt in dextris oculi sedentē. Lucas dicit q̄ inuenerunt duos stantes Joānes q̄ tanq; vltim⁹ q̄si corrector d̄t: q̄ duos inuenerunt sedētes: vñ ad caput: et alius ad pedes. Licz at̄ diuersa sunt hec: nō tñ aduersa. Credim⁹ tñ q̄ tres apparuerūt angeli: vnus primo sedit sup lapidē q̄ transtulit se ad dexterā loculi: in quo erant illi duo. p̄mo stantes. postea sedentes.

Opiniones de hora resurrectionis
Capit. CLXXXV.

Et hora quidē re

urrectionis queri solet: de q̄ varie loquunt auctores. Hiero. in libro scz. xij. q̄ stionū: Vespere sabbati. ait mattheus. Marc⁹ d̄o: Et valde mane vna sabbatorum veniūt ad monumētū orto iam sole. Hui⁹ questionis duplex est solutio Aut em̄ non recipimus marcū: omnib; grecie libris pene hoc capitulū in fine nō habentib; Aut yterq; vez dicit. Mattheus quando dñs surrexit. id ē. Vespere sabbati. Marcus qñ vidit eum maria magdalena. i. mane. Ambrosi⁹ in fine expositōis Lucē: Ad vespere s̄cente die: sed noctis vespere dñs surrexit. Deniq; grec⁹ sermo p̄ vespere habet sero. Sic ergo dñs nō in vespertino tpe dicit: sed sero. id est profunda nocte surrexit. Vñ z ad monumētū mulieres potuerūt accedere custodibus quiescentib;. Et p̄ncipes sacerdotū dixerūt: qz discipuli ei⁹ in nocte venerūt. Ut at̄ scias nocte v̄l mane factū: mulierū alie sc̄iūt

alie nesciūt. Sciunt q̄ noctib; obseruātes sciunt q̄ recesserunt. Vna maria magdalena fm̄ ioannē nescit: alia maria magdalena fm̄ mattheuz sc̄it. Nam eadē ante sc̄ire et postea nescire non potuit: deniq; alterā eē cognosce. Illa admittitur tenere pedes

domini: hec prohibet. Illa angelum videre meruit. Hec p̄mo cum venit: neminē vidit. Illa discipulis dominū resurrexisse nūciavit: hec raptuz esse putauit. Illa gaudet: hec plozat. Illa ch̄io occurrit: hec mortuū q̄rit. Augustin⁹ vt supra diximus: d̄t cum dulo surresisse: cui cōsentit auctoritas illa: q̄ dicit dñm. xl. horis fuisse mortuū: et totidem diebus post mortuū in terra ante ascensionē qz horis. iij. vesp̄tinis parasceues. z. xxxij. duaz noctium: et vnus dicit. Ecclesia quoz assentire videtur: que marutinas laudes p̄ ch̄i resurrectionē celebrat. Pro p̄dicta s̄o sententia ambrosij facit: qz samson in typo resurrectionis dñi media nocte surgens: tulit portas gaze. Sicer go anima ch̄i redijt ab inferis: et reddita est corpori facto impassibili. Vtrū autē aia christi tunc facta

est impassibilis cū egressa est a corpe: an tūc demū cū reddita est corpi: ne sine corpe glorificaret: nō memini me legisse. De sanctis quos eduxit de inferno: si querit vbi fuerint post resurrectionē: deus nouit. Vel sicut de de dño fuerūt in extremis p̄tib; maris: id est sup amplissimos fines orbis. De diuersitate aduent⁹ mulierū ad monumētū: q̄ videt in euangelistis esse. vñ z porphir⁹ irridet eos: z de apparitōib; z de numero angeloz. gloria Augusti. sup mattheū plene diffinit. Hoc dixisse sufficit: qz decē apparitōnes ch̄i p̄ resurrectionē legunt in euangelij. Quinque ip̄a die resurrectionis: z qnq; postea. In aplo legit qz vltim⁹ ē iacoboz: z argentis fratrib; mul. sed nec tps nec modū determinat. Quidā dicit qz mortuo dño: iacoboz venit se nō comestuz donec christ⁹ resurgeret. z ideo d̄cunt: qz eadē die resurrectionis apparuit illi.

Cōmunis opinio ē vñ tantā fuisse maria magdalena: p̄t̄ in deu termiari: qd̄ d̄t Ambrosio. alterā. i. eandē alteram.

Forse pro p̄ma sententia hiero. facit qz ap̄l̄i tradiderūt ea nocte non dimitti populū ab ecclesia vsq; ad p̄mādam noctem.